

Aan: De fractievoorzitters van de in de Tweede Kamer der Staten-Generaal vertegenwoordigde partijen

p/a Tweede Kamer der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA Den Haag

In afschrift: mr. S. van Haersma Buma, informateur

Onderwerp: Ambtenaren pleiten voor gerichter snijden in de Rijksorganisatie

Den Haag, 4 december 2025

Geachte fractievoorzitters,

Namens Vereniging De Nieuwe Ambtenaar (VDNA) vragen wij uw aandacht voor een sterke, professionele en betrouwbare Rijksoverheid. Alleen met vakmanschap, continuïteit en duidelijke politieke aansturing kan de overheid haar taken effectief uitvoeren en het vertrouwen van burgers behouden. De omvang van de rijksdienst is een politieke keuze, maar de uitvoering vraagt altijd om deskundige en loyale ambtenaren.

De ook door ons gewenste inkrimping van de Rijksoverheid moet behouden wat goed is en tegelijkertijd leiden tot verbeteringen. Investeren in kwaliteit en professionaliteit van de ambtenarij is noodzakelijk, gelet op de uitdagingen waar de overheid momenteel voor staat.

Wij verzoeken u daarom de volgende punten op te nemen in het regeerakkoord:

1. Benoem één ambtelijke eindverantwoordelijke voor de rijksdienst

Deze topambtenaar, benoemd voor zes jaar, op zo'n manier dat die het vertrouwen draagt van Tweede Kamer en regering, is verantwoordelijk voor kwaliteit, organisatie en uitvoering van taakstellingen en bezuinigingen, en heeft doorzettingsmacht over alle ministeries.

2. Ambtelijke leidinggevers zijn aanspreekbaar op begeleiding

Zorg dat leidinggevers ruimte krijgen en worden aangesproken op het bieden van goede personeelsbegeleiding, zodat kwaliteit, resultaat en sociale veiligheid geborgd zijn. Zij krijgen ruimte voor professionele tegenspraak, en het aanspreken op diens kwaliteiten; als het goed gaat, én als het niet goed gaat.

3. Maak vakmanschap en uitvoerbaarheid randvoorwaarden

Bij grote programma's en stelselwijzigingen moeten vakmanschap en uitvoerbaarheid leidend zijn.

4. Beperk externe inhuur; bouw kennis op binnen de overheid

Externe inhuur alleen bij bijzondere opgaven; cruciale kennis en functies worden intern opgebouwd en geborgd.

5. Zorg voor een publiek plan bij taakstellingen en bezuinigingen

Elke groei, krimp of verschuiving van taken gaat samen met een eenvoudig plan voor behoud en overdracht van kennis en functies.

6. Maak beloning en loopbaanperspectief aantrekkelijk

Goede arbeidsvoorwaarden en loopbaanmogelijkheden zijn essentieel om talent te behouden en te werven.

7. Breng de informatiehuishouding op orde

Ondersteun ambtenaren met professionele archivariissen, zodat zij zich kunnen richten op hun vakmanschap. Dit maakt de overheidsinformatie betrouwbaar, het ambtelijk apparaat goedkoper, de verantwoording makkelijker, en het inhoudelijke vakmanschap beter.

Met deze zeven punten blijft de overheid betrouwbaar en effectief, ongeacht haar omvang. Ambtenaren zullen, zoals altijd, de besluiten van uw beide Kamers loyaal uitvoeren, welke partijen ook in de regering zitten.

Zonder deze punten kan, zoals als bij de demissionaire regering, een afspraak van 20 procent bezuiniging op het aantal ambtenaren opnieuw eindigen in 10 procent groei van het ambtelijk apparaat. Dat is slecht voor het vertrouwen in u en in ons. Wij hopen dat u onze oproep ter harte neemt en zijn graag bereid deze punten nader toe te lichten.

Met vriendelijke groet,
Namens Vereniging De Nieuwe Ambtenaar

Enno Koops, Voorzitter VDNA

Eelke Turkstra, Secretaris VDNA